

Problemi upokojencev

V skladu z republiškim zakonom o društvih, ki je bil sprejet v decembru 1974, se je društvo upokojencev Slovenije reorganiziralo. Prej je obstajalo le eno društvo upokojencev Slovenije, ki je imelo svoje podružnice po vsej Sloveniji. Te podružnice so se reorganizirale oziroma spremenile v samostojna društva, v republiki pa se je ustanovila Zveza društev upokojencev Slovenije.

V Ljubljani so se v vseh občinah ustanovile občinske zveze društev upokojencev in za Ljubljano tudi mestna zveza. Tako je nastala nova povezava med zvezami društev upokojencev in družbenopolitičnimi skupnostmi na ravni občin, mesta Ljubljane in republike. Društva upokojencev v Ljubljani pa nimajo povezav (razen nekaj izjem) s krajevnimi skupnostmi in njihov delokrog obsega več krajevnih skupnosti. Poleg tega imajo posamezna društva preveliko število članov, zaradi česar člani društva nimajo potrebnega vpliva na delovanje društev. Tako npr. člani društva upokojencev Ljubljana Center, ki šteje nad 1500 članov, prihaja na občne zборе svojega društva le od 5 do 7 odstotkov članov. Tako je težko izvajati osnovne naloge društev, predvsem pa: povezovati upokojence v organizirano skupnost, razvijati med njimi zavest s tokovi družbenega življenja in jih vključevati v tiste oblike družbenega udejstvovanja, kjer bodo v čim večji meri lahko prispevali s svojim delom in življenjskimi izkušnjami pri uresničevanju gmotnega in socialnega položaja upokojencev in skrbela za potrebne rekreacije.

Društva upokojencev imajo v bistvu isto funkcijo kot sindikati z aktivnimi zavarovanci. Prav zato imajo društva upokojencev širši družbeni pomen kot nekatera društva. Zato je prav, da v večjih središčih, kjer živi veliko upokojencev, deluje tudi več društev upokojencev. Če na primer na območju občine Ljubljana Center deluje več kot 500 sindikalnih podružnic, zakaj ne bi delovalo 8 društev upokojencev, kolikor je krajevnih skupnosti v tej občini.

To je bil razlog, da je ob podpori občinskih družbenopolitičnih organizacij občinska zveza društev upokojencev Ljubljana Center, na svojem ustanovnem občnem zboru, dne 29. 3. 1976, sklenila, da naj se v vseh krajevnih skupnostih organizirajo društva upokojencev. Dejansko tako organizacijo narekujejo objektivni pogoji in je to v skladu s stališči najvišjih forumov v repu-

bliki in federaciji. V »Delu«, dne 16. 3. 1978, v članku »Korenine v članih« piše med drugim: »V zvezni konferenci socialistične zveze poudarjajo, da se morajo družbene organizacije in društva usmerjati v primarno organizacijo v družbeni bazi, v krajevni skupnosti in temeljni organizaciji združenega dela.« Isto misel je na VIII. kongresu ZKS izrazil predsednik komisije za društva pri RK SZDL, tovariš Drago Seliger. Gre torej za jasno in razčističeno stališče, ki ga je Ljubljani, kot rečeno, narekovala sama praksa.

Nekateri si napačno tolmačijo to reorganizacijo in ovirajo izvedbo nakazane reorganizacije. Politične organizacije in upokojenci v krajevnih skupnostih Vodmat in Gradišče so to pravilno razumeli in ustanovili svoja društva upokojencev. V KS Poljane in Prule so že pred to reorganizacijo ustanovili svoja društva upokojencev. V KS Ajdovščina in Kolodvor pa kljub prizadevanjem občinskih političnih organizacij in občinske zveze društev upokojencev zadeva ne steče. V KS Tabor in Stara Ljubljana pa trdijo, da imajo na svojih območjih ta društva. To je sicer res, vendar ti dve društvi še vedno vključujeta člane iz več krajevnih skupnosti. Tako stališče ovira delo novo ustanovljenih društev, saj je na primer v društvu upokojencev Ljubljana Center še vedno veliko članov, ki živijo na območjih drugih krajevnih skupnosti. Tudi ime društva Ljubljana Center ni več primerno, saj vseh 6 obstoječih društev deluje v občini Center. Zato morajo tudi stara društva spremeniti svoja pravila in prilagoditi celotno organizacijo, kakor je zamišljeno.

Menim, da gre pri tem za nepoznavanje stvari in za ozko pojmovanje nekaterih upokojencev glede vloge teh društev v naši družbi. Nekateri mislijo, da je nevarnost, da bi postala društva upokojencev privešek ali transmisija kake politične organizacije. V resnici gre za samostojna društva, ki delajo po svojih programih, v katere pa vključujejo tudi nekatere naloge, ki jih sicer izva-

jajo tudi druge organizacije in društva. Nekateri ovirajo vključevanje upokojencev v nova društva s tem, ko jim govorijo, da je članstvo v društvo prostovoljno, s čimer namigujejo, da naj kar ostanejo v starih društvih. To je popoln nesmisel, saj nihče nikogar ne sili naj vstopi v društvo in tudi sami upokojenci so toliko zreli, da bi odločno odklonili tak postopek. Vsekakor pa je prav in za same upokojence in tudi za družbo najbolj primerno, da se vključijo v društvo, ki deluje na območju, kjer živijo. Društva ne moremo deliti na dobra in slaba, ali med njimi ustvarjati neko konkurenco kdo bo pridobil več članov, pač pa morajo vsa društva delovati povezano med seboj. Njihovo delo naj usklajuje občinska zveza društev upokojencev, ki je bila prav zato tudi ustanovljena.

Zelo pomembno je tudi sodelovanje društev upokojencev z drugimi organizacijami in društvi, ki delujejo v okviru krajevnih skupnosti in tako med seboj koordinirajo svoje delo.

Nekateri se izgovarjajo, da ne morejo ustanoviti društva, da nimajo primernih prostorov za poslovanje društva. Menim, da je ta pomislek povsem odveč. V vseh krajevnih skupnostih imajo prostore, kjer poslujejo razni organi in organizacije. Z dobro voljo in uvidenostjo le-teh, lahko brez vsake škode dajo društvom upokojencev na razpolago prostore v času, ko jih sami ne uporabljajo. Za primer naj navedem, kako so rešili to zadevo v Gradišču. Vodilni tovariši v krajevni skupnosti oziroma njihovih organizacij so vsestransko pomagali pri samem ustanavljanju društva upokojencev, dali v popoldanskem času za nekaj ur tedensko na razpolago svoje prostore in društvo gmotno, predvsem pa moralno podprli. Taka rešitev je brez dvoma najbolj primerna in najcenejša in bo s tem dosežena želja, da se bodo upokojenci vse bolj povezali z organi in organizacijami v krajevni skupnosti.

Franč Strle-Nino

Progo bodo predstavili

Na novem Karlovškem mostu bo potrebno spremeniti tudi okolico. Železniške tire ob kanalu bodo speljali pod mostom, ob tirih pa so postavili betonske pilote, ki bodo od strani podpirali Hradskega cesto. Projektant in izvajalec je ljubljanski geološki zavod. Odstranili so tudi zadnje kmetije v najbolj mestni občini – občini Center, prav od tod pa se nazorno vidi miniaturnost kamnitega starca v primerjavi z novim gigantom.

foto: Andrej Selan

POLOŽAJ ŽENSK V NAŠI DRUŽBI

Dogovor za akcijo

V naši družbi se položaj ženske nenehno izboljšuje. Lahko se pohvalimo z visokim odstotkom zaposlenih žensk (3/5 vseh zaposlenih so ženske), dosegli smo velike uspehe pri izkoreninjanju nepismenosti, bistveno se je spremenila kvalifikacijska struktura zaposlenih žensk, hkrati pa se je izboljševalo tudi varstvo pri delu, varstvo materinstva in zdravstvena služba. Vedno več otrok je vključenih v različne oblike organiziranega družbenega varstva (VVZ, podaljšano bivanje v osnovnih šolah, društva itd), napredovala pa je tudi organizirana prehrana tako otrok v šolah kot odraslih v organizacijah združenega dela. Z razvojem delegatskega sistema se je povečala tudi udeležba žensk na vseh ravneh samoupravnega odločanja.

Seveda pa z doseženim še ne moremo biti zadovoljni, saj nas vsakodnevno življenje opozarja na številne probleme, ki še niso rešeni. Biološko reprodukcijo še vedno premalo obravnavamo kot del družbene reprodukcije. Varstvo materinstva in skrb za družino naj ne bi bila le obveznost družine, ampak tudi organizacije združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in družbe nasploh. Z zakoni in samoupravnimi sporazumi bi bilo treba zagotoviti solidarnostno prelivanje sredstev predvsem v tistih organizacijah združenega dela, kjer predstavljajo večino zaposlenih ženske. Družbena skrb za

otroke še vedno zaostaja za potrebami, pravtako pa zaostaja dejavnosti za podružbljanje gospodinjstskih del. Udeležba žensk v samoupravnih organih ter na vodilnih in zahtevnejših delovnih mestih v gospodarstvu in drugih dejavnostih, ne ustreza prispevku žensk k materialnemu in družbenemu razvoju.

To so bile nekatere misli s seje sveta za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Ljubljana Center, članice pa so se dogovorile tudi za akcijo, ki jo bodo skušale izpeljati v vsaki krajevni skupnosti. V vsaki izmed osmih krajevnih skupnosti v občini Center naj bi letos uredili vsaj eno otroško igrišče ali rekreacijski prostor. Za to bodo izrabili dvorišče ali drug nezazidan prostor, ki je neizrabljen ali celo s svojo neurejenostjo kvari okolje. Pri tej akciji se bodo sekcije povežale s sveti krajevnih skupnosti, komisijami, organizacijami SZDL, društvi in hišnimi sveti in jih animirale.

Članice sveta niso bile zadovoljne z urejenostjo, vzdrževanjem in čiščenjem dvorišč, parkirišč itd., zato so predlagale, da bi se pri ustreznih organih pozanimale, kakšne so možnosti za nastavitev komunalnih redarjev, ki bi imeli tudi možnost izrekanja mandatnih kazni.

Alenka Vilfan

Zaparkirani pločniki

Pločnikov nam v centru Ljubljane res ne manjka. Toda zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov so jih marsikje zavzeli čakajoči avtomobili. Tako na primer na samem skrajnem koncu Tomšičeve ulice pred križiščem s Prešernovo cesto. Tako so pešci prisiljeni kljub temu, da se zavedajo nevarnosti, hoditi po cesti. Tako parkirani avtomobili direktno ogrožajo varnost pešcev. V takem primeru pa verjetno tudi pajek ne bi bil odveč.

Foto in tekst: Rep. svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Gradbeni elementi po tirih

Na železniški postaji v Mostah v teh dneh s posebnim dvigalom razkladajo 21 ton težke nosilce za Karlovski most, ki so jih po tirih pripeljali iz Maribora s posebnim maršrutnim vlakom. Mariborski Gradis se tako vključuje med številna gradbena podjetja, ki se že odločajo, da prevažajo težke gradbene elemente z vlaki. Tako je ljubljanska Tehnika pred nedavnim že prevažala po tirih gradbene elemente za Bagdad, Stavbar iz Maribora in ABK Gorica pa sta z maršrutnim vlakom poslala v Leskovec gradbene konstrukcije v skupni teži preko tisoč ton.

M. B.